

šířeno bylo pro celé státní území ustanovení, dosud jen pro rakouskou oblast platné, zákona ze dne 18. III. 1878, č. 31 ř. z., o promlčení přímých poplatků. Výjimku tvoří ovšem promlčení nároků z poměru mezi poplatníkem a železnicí, o nichž pojednáno shora pod VII. ad 1.

C) **Kritika.** Se stanoviska finanční správy patří dopravní d. beze sporu k d-ím ideálním. Vybírání obstarává bezplatně železniční správa, rovněž odvod a konečné vyúčtování. Rovněž pro poplatníka je d. tato potud méně citelnou, že rozdělena jsouc na řadu jednotlivých případů postihuje ho v částkách poměrně nízkých. Naproti tomu pro železnice tvoří d-ě ty břemeno značné, ztěžující v mnoha případech účelnou, nejen zájmu železničního podniku, nýbrž i veřejnému zájmu vyhovující tarifní politiku železniční. Neboť dosáhlo-li dovozní, počítajíc v to d., oné maximální výše, jež doprava snese, brání d. jakémukoliv zvýšení tarifních sazeb, byť zvýšení to bylo pro vlastní podnikové účely provozní a investiční sebe odůvodněnější. V takovém případě stává se vlastně železnice nositelkou d-ě místo vlastního poplatníka. Zákon č. 242/1921 dovozoval, aby z 30%ní d-ě dopravní mohlo býti železnici vráceno 15% k úhradě jejích potřeb provozních a investičních, a to bez snížení sazeb železničních. Ustanovení ta byla zrušena zák. č. 261/1924 snížením d-ě o 15% ve prospěch snížení sazeb železničních o tuto částku. I se stanoviska národohospodářského uznává se škodlivost d-ě dopravní zejména u státu s převážně exportní povahou, jako je stát náš, ježto postihující přímo proces výrobní ztěžuje d. soutěživost státu toho v mezinárodním obchodě. Škodlivost d-ě jeví se též po té stránce, že jednostranně zatěžuje pouze provoz železniční, nechávajíc jiné prostředky konkurenční, jako je doprava autobusová (alespoň do nedávné doby), vodní, nezdaněny. Ohledy ty vedly v sousedních státech k značnému snížení d-ě dopravní. Tak v Rakousku zákonem ze 29. VII. 1924, č. 280 B.-G.-Bl., snížena d. z dopravy osob, zavazadel a nákladů na 5%, a to bez snížení sazeb železničních, které tudíž, s odpočtením d-ě, v dosavadní výši přišly k dobru správy železniční. V Německu podle zákona ze dne 29. VI. 1926 stanovena byla dopravní d. v dopravě osobní pro I., II., III. a IV. třídu vozovou 16, 14, 12, 10%, u zavazadel 12% a u zboží 7%, při čemž ještě doprava uhlí, v nákladní dopravě nejdůležitější, byla od d-ě osvobozena. V kon-

kurenčním boji naší státní správy železniční, zejména při geografické poloze našeho státu jako státu průvozního, tvoří vysoké zdanění železniční dopravy naší u srovnání se zeměmi sousedními značné ztížení naší mezinárodní železniční soutěživosti. Nedostatků tomuto pouze částečně odpomoženo bylo tím, že podle finančního zákona a rozpočtu na r. 1927, č. 221 Sb. ex 1926, ponechána byla 20%ní kvota dopravních d-í vybraných na československých státních drahách pro investiční potřeby československé státní správy železniční. Pokud jde o zdanění dopravy automobilové viz heslo Silostroje.

D) **Materiálie zákonné.** Zákonné materiálie k rakouskému zákonu č. 153/1902: vládní osnova č. 867 příloh poslancecké sněmovny, zpráva výborová č. 1340 těchto příloh, zasedání XVII.

Československý zákon č. 242/1921: vládní návrh tisk č. 470 senátu I. volebního období, zpráva rozpočtového výboru senátu tisk č. 592, zpráva rozpočtového výboru poslancecké sněmovny č. 2390.

Zákon č. 261/1923: vládní návrh tisk č. 4352 poslancecké sněmovny I. volebního období, zpráva rozpočtového výboru tisk č. 4370.

Literatura.

Dr. Maschek: „Die Gebühren und Abgaben (Steuern) im Eisenbahnverkehr“ (Handausgabe der österr. Gesetze und Verordnungen, Heft 45), vydáno nákladem rakouského státního knihoskladu, Vídeň 1917; Dr. Rottleuthner: „Über Eisenbahnverkehrssteuern und insbesondere deren Herabsetzung in Österreich“ (Die Zeitung des Vereines der Deutschen Eisenbahnverwaltungen, 1924).
Josef Čermák.

Daň důchodová

viz Přímé daně.

Daň z lihu.

1. Historický vývoj daně z lihu. — 2. Předmět daně. — 3. Způsoby vybírání daně. — 4. Výměra daně a s ní spojených příplatků. — 5. Osvobození od daně a s touto spojených dávek. — 6. Splatnost daně. — 7. Povinnost platiti daň. — 8. Uvěřování daně. — 9. Věcné ručení za spotřební dávku. — 10. Vrácení daně. — 11. Opatření k zajištění daňového základu. — 12. Zjišťování vyrobeného množství alkoholu. — 13. Paušalování výrobní dávky. — 14. Vyklizení lihu vyrobeného v konsumních lihovarech. — 15. Účet o spotřební dávce. — 16. Zjišťování zásob lihu. — 17. Rafinerie lihu a destilatury. — 18. Důchodkové trestní normy. — 19. Statistika.